

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто сутність управління основними засобами, наведено складові політики управління основними засобами підприємства

Ключові слова: капітал, основні засоби, рентабельність основних засобів

Abstract

In the article the essence of management of fixed assets is considered, the components of policy of management of the main means of the enterprise are presented

Keywords: capital, fixed assets, profitability of fixed assets

Вступ

Актуальність теми полягає в тому, що в умовах ринкової економіки ефективне відтворення основних засобів має велике значення як для підприємства, так і для економіки країни загалом.

Підвищення ефективності виробництва можливе за умови інтенсифікації відтворення та кращого використання діючих основних фондів підприємств. Ці процеси, з одного боку, сприяють постійному підтриманню незалежного технічного рівня кожного підприємства, а з іншого – дають змогу збільшувати обсяг виробництва продукції без додаткових інвестиційних ресурсів, знижувати собівартість виробів на рахунок скорочення питомої амортизації й витрат на обслуговування виробництва та його управління.

Проблемі ефективного управління основними засобами надає значення не мало науковців, а саме: Бланк А.І., Лахтіонова Л.А., Коробов М.О., Балабанов І.Г. Кузьменко Л.В. та інші.

Метою роботи є узагальнення підходів до визначення сутності управління основними засобами підприємства.

Виклад основного матеріалу

Основні засоби – це матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання котрих становить понад 1 рік і які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва чи постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам, для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій. [1]

Не належать до основних засобів:

1. Предмети терміном служби меншим за 1 рік незалежно від їхньої вартості;
2. Предмети вартістю до 600 грн за одиницю незалежно від терміну служби;
3. Спеціальні інструменти і спеціальні пристосування для підприємств серійного і масового виробництва певних виробів або для виконання індивідуальних замовлень незалежно від їхньої вартості;
4. Спеціальний одяг, спеціальне взуття, а також постільні речі незалежно від їхньої вартості і терміну служби;
5. Форменний одяг, призначений для видачі працівникам підприємства, незалежно від вартості і терміну служби;

Вищезазначені малоцінні необоротні матеріальні активи не відносять до основних засобів у тому разі, коли суб'єкти господарювання вибрали метод нарахування амортизації основних засобів, передбачений податковим законодавством.

Якщо підприємство вибрало інший метод нарахування амортизації, передбачений П(С)БО 7[2], тоді вартісні ознаки предметів, які можна віднести до малоцінних і швидкозношуваних, визначаються суб'єктом господарювання самостійно. Згідно з податковим законодавством щодо нарахування амортизації основні засоби поділяються на виробничі та невиробничі основні фонди.

Згідно Податкового кодексу основні виробничі фонди поділяються на такі групи [2]:

I Основні засоби;

1. Земельні ділянки;
2. Капітальні витрати на поліпшення земель;
3. Будинки, споруди та передавальні пристрої;
4. Машини та обладнання;
5. Транспортні засоби;
6. Інструменти, прилади, інвентар;
7. Робоча і продуктивна худоба;
8. Багаторічні насадження;
9. Інші основні засоби;

II Інші необоротні матеріальні активи:

1. Бібліотечні фонди;
2. Малоцінні необоротні матеріальні активи;
3. Тимчасові споруди;
4. Природні ресурси;
5. Інвентарна тара;
6. Предмети прокату;
7. Інші необоротні матеріальні активи;

Співвідношення окремих груп основних засобів становить їхню структуру. Поліпшення структури основних засобів, передусім підвищення питомої ваги активної їх частини, сприяє зростанню виробництва, зниження собівартості продукції, збільшенню грошових нагромаджень підприємства.

Продуктивність будь якої організації залежить від наявності ефективної системи управління її фінансами. Фінанси організації охоплюють систему грошових відносин, одним з учасників яких є сама організація.

Фінансовий менеджмент є основною складовою частиною загальної системи управління організацією. Зарубіжні фахівці зазначають, що ефективність діяльності корпорацій можна оцінювати зростанням доходів акціонерів, наслідком чого стає підвищення ціни на звичайні акції фірми.

Головна мета фінансового менеджменту основних засобів- забезпечення зростання добробуту власника підприємства, за рахунок ефективного використання основних засобів.

В процесі досягнення головної мети фінансовий менеджмент основних засобів вирішує багато задач, основними серед яких є [3]:

- Забезпечення високої фінансової стійкості підприємства в процесі його розвитку;
- Забезпечення реалізації економічних інтересів суб'єктів фінансових відносин;

Забезпечення високої фінансової стійкості підприємства в процесі його розвитку відбувається шляхом втілення ефективної політики фінансування господарської діяльності підприємства, управління формуванням фінансових ресурсів, оптимізації фінансової структури підприємства.

Політика управління основними засобами підприємства формується по наступних етапах, зазначених на рис.1 [4].

1) *Оцінка обсягу використання основних засобів підприємства в різних його формах.*

Така оцінка проводиться за даними звітних балансів підприємства, що відбивають стан його операційних основних засобів. Результати даної оцінки дозволяють встановити реальний склад використовуваних основних засобів по формах його функціонування й охарактеризувати використовувані основні засоби підприємства за ступенем їхньої зношеності (амортизації).

2) *Аналіз використання основних засобів в попередньому періоді.*

Цей аналіз проводиться з метою вивчення динаміки загального його обсягу і складу в розрізі форм функціонування і видів основних засобів, ефективності використання й інтенсивності відновлення цих активів [4-6].

На першому етапі аналізу розглядається динаміка загального обсягу основних засобів підприємства – темпи його росту в зіставленні з темпами росту обсягу виробництва і реалізації продукції.

На другому етапі вивчається склад основних засобів підприємства і динаміка його структури.

На третьому етапі аналізу оцінюється ефективність використання підприємством основних засобів.

Рисунок 1 – Складові політики управління основними засобами підприємства

3) *Оптимізація обсягу і складу основних засобів.*

Така оптимізація здійснюється з обліком розкритих в процесі аналізу можливих резервів підвищення виробничого використання основних фондів у майбутньому періоді.

4) *Забезпечення високої віддачі використання основних засобів сформованих за рахунок операційного капіталу.*

Таке забезпечення полягає в розробці системи заходів, сформованих на підвищення коефіцієнтів рентабельності і виробничої віддачі основних засобів.

Перший - при оцінці завжди повинна використовуватися відбудовна вартість основних засобів на момент проведення оцінки.

Другий - при оцінці варто використовувати залишкову вартість основних засобів, тому що велика їхня частина в процесі зносу втрачає частину своєї продуктивності.

5) *Забезпечення своєчасного відновлення основних засобів, сформованих за рахунок операційного капіталу підприємства.*

З цією метою на підприємстві:

- визначається необхідний рівень інтенсивності відновлення окремих груп основних засобів;
- розраховується загальний обсяг активів, що підлягають відновленню в майбутньому періоді;
- встановлюються основні форми і вартість відновлення різних активів.

Висновок

В результаті виконання данної роботи можна зробити такий висновок:

Основні засоби – матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання котрих становить понад 1 рік і які підприємство утримує з метою використання з метою виробництва чи постачання товару, надання послуг, здавання в оренду іншим особам, для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій.

Джерелами фінансування основних засобів є власні фінансові ресурси; позичені фінансові ресурси; кошти, отримані від продажу цінних паперів, внески членів трудових колективів, кошти державного бюджету та місцеві бюджети; кошти іноземних інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Цигилик І.І. Роль аналізу фінансової діяльності підприємства у системі стратегічного управління /Циглик І.І., Бойчук О.М. // Економіка. Фінанси. Право. – 2006. – №7. – С.8-14
2. Податковий кодекс України : Кодекс України [Електронний ресурс], Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001. №13-14, №15-16, №17, ст.112. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Савчук В.П. Оценка эффективности инвестиционных проектов / Савчук В. П. - М.: Перспектива, 2006. – 384 с.
4. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент / Бланк И.А. – К.: МП “ИТЕМ” ЛТД. Москва-Лондон, 2000. – 448 с.
5. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.
6. Єпіфанова І. Ю. Сутність поняття «основні засоби» / Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Волоська Н. Р. //Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – № 4. – С. 127-131.-
Режим доступу: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua>

Лукашенко Олена Віталіївна – студентка групи МОФ-15б., факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lev.photographer@gmail.com

Науковий керівник: *Єпіфанова Ірина Юріївна* – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: epifanovairene@gmail.com

Lukashenko Elena V. – Student of the group MOF-15b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lev.photographer@gmail.com

Supervisor: *Yepifanova Iryna Yu.* – Candidate of economic sciences, Associate Professor of the department of finance and innovation management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: epifanovairene@gmail.com